

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po vsaki priložnosti ali v Gorici na dom po pošti.

Vse leto 1.10
Pol leta 2.20
Četrt leta 1.10

Pri naročilih in tako tudi pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za vsake črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „troh kron“, na starem trgu in v banški ulici ter v Trstu, via Cassina, 3.

Do vsi naj se blagovoljno pošiljajo naročilstvu „Soče“ v Gorici Via Mercato 12, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina znižuje, ako se oglase pri opravištvu.

„Slovenski jez“,

katoliško narodno-politično društvo v Brdih,

deluje že več let v blaginjo naroda in države ter skuša na vsi moč vzdrževati in krepiti med Slovenci ono zvestobo do presvitile cesarske hiše, radi katere jih zavidajo vsi frimasonski krogi na Primorskem, in pripomoči, da bi se državne temeljne postavbe natančno izvrševale tudi glede Slovencev, kakor se izvršujejo glede Italijanov, naših sodeželanov. V ta namen sklicuje društvo pogoste shode in napravljiva veselice, pri katerih se goji narodna čut in avstrijski patrijotizem, ter sestavlja in odpošilja prošnje do visoke c. k. vlade, v katerih opisuje raznovrstne skeleče rane v Brdih, katerim prosi pomoči. Ker so take prošnje in adrese jako podučne in ker je želeli, da bi prišlo v roke vsem društvnikom in tudi drugim vojakom, prežvečim podacikom Njegovega Veličanstva, namerilo se je društveno vodstvo, objaviti važnejše take spise, da pridejo občinstvu v roke, in je postavilo na prvo mesto adresu do presvitlega cesarja z dne 11. avgusta 1886, ki se tako le glasi:

Vaše cesarsko in kraljevsko apostolsko Veličanstvo! Ker se v tem mesecu avgustu slavi preveseli rojstni dan Vašega cesarskega in kraljevskega apostolskega Veličanstva, poklanja se prav ponižno in prepokorno podpisani odbor Vašemu cesarskemu in kraljevskemu apostolskemu Veličanstvu s priročnim voščilom: Bog ohrani še mnogo in mnogo let Vaše Veličanstvo kot mogočnega in srečnega cesarja in kralja avstrijsko-ogerske države in kot ljubljenega gospodarja vseh slovenskih dežel!

Tudi izjavlja in izraža isti odbor v imenu katoliškega-političnega-narodnega društva „Slovenski jez“ v Brdih na Primorskem najpokornejšo udanost in neomahljivo zvestobo vseh Slovencev, ki prebivajo po širokih in strategično važnih Brdih med Sočo in Italijo.

Kakor je otroku prirojena ljubezen do svojega očeta, tako je našim Slovincem v Brdih prirojena ljubezen, udanost in zvestoba do Vašega cesarskega in kraljevskega apostolskega Veličanstva.

Zato nas močno žali in tukajšnje ljudstvo vznemirja neznosen strah, ko zopet in zopet slišimo iz sosednje Italije privatne in javne glasove, da si Italija v kratkem času brez boja prisvoji naša slovenska Brda

do Soče. Ta strah se nam še množi, ko vidimo, da se visoka cesarska kraljeva avstrijska vlada malo briga za ravnopravnost slovenskega deželne jezika v šolah in v uradih, katero nam priznava član XIX. državne temeljne postavbe od 31. decembra 1867. (drž. zak. št. 142). Po vseh naših političnih in sodnih uradih ne uraduje se v slovenskem jeziku, ampak le v italijanskem, kakor bi nas hoteli cesarski kraljevi uradi pripravljati za Italijo.

Vsled teh neugodnih glasov in razmer obračamo se prepokorno podpisani s preponižno prošnjo do Vašega cesarskega in kraljevskega apostolskega Veličanstva, naj bi Ono blagovolilo dobrohotno sprejeti naše voščilo in izraz naše najpokornejše udanosti in neomahljive zvestobe do Habsburške vladarske hiše, ter odstraniti nevarnosti, ki nas hočejo odtrgati od ljubljene Avstrije!

Za Avstrijo in z Avstrijo hočemo živeti, trpeti in umreti.

Nadja se, da je s to adreso preponižno podpisani odbor svojo dolžnost kot branitelj avstrijske lodeje in pospešitelj avstrijskega patrijotizma na moji Italije izpolnil, zaključilo radostno: Bog živi in ohrani vsem narodom pravičnega vladarja našega presvitlega cesarja Franca Jožefa I.!

Vašemu cesarskemu in kraljevskemu apostolskemu Veličanstvu najzvestejši in najpokornejši odbor katoliškega-političnega-narodnega društva „Slovenski jez“ v Brdih. Biljana, 11. avgusta 1886.

Adresa je došla na cesarski dvor v Ischl dne 15. avgusta (poštno znamajo), a visokemu c. kr. ministertvu notranjih zadev dne 28. i. m. št. 15.715.

Na to adreso došel je predsedništvu „Slov. jez“ naslednji odlok c. k. okr. glavarstva goriskega:

N. 119/Pr. Prečastitemu gospodu Andreju Žnidarčiču, predsedniku društva „Slovenski jez“ v Gradini. Priloženi Adres, kterege ie visoko c. k. ministertvo notranjih zadev s dekretom 31. pr. m. št. 15715 brez daljne naredbe vernilo, dopošlje se Vam, da ga vrnete onim ki ga predložili. C. k. okrajno glavarstvo v Gorici 9. septembra 1886. C. k. dvorni svet. Reehbach.

Društveni predsednik je menil, da so bili dodani vrneni adresi kateri razlogi ter je prašal po njih pri imenovanem c. k. okr. glavarstvu. Na to je dobil sledeči odgovor: Št. 137/Pr. Prečastitemu g. Andreju

Žnidarčiču, vikar in predsednik društva „Slovenski jez“ v Gradnem. V rešitev Vašega vprašanja 15. t. m. naznanjam Vam, da je bil Adres društva „Slovenski jez“ na Njegovo c. k. apost. Veličanstvo, brez vsakega razloga usrokov vernjen. O. k. okrajno glavarstvo v Gorici, 24. septembra 1886. O. k. dvorni svet. Reehbach.

Z istoga dne 24. septembra 1886 dobilo je društveno načelnništvo odlok tudi od c. k. okr. glavarstva v Gradišči, ki je odgovarjal na imenovano adreso. Odlok se je glasil: (zunaj v slovenščini!) Spoštovanemu Predsedništvu „Slovenski jez“ v Gradnem. (notraj v italijanski!) pa tako le:) Št. 101. P. Častita gospoda! Vsled naznanila gospoda ministra notranjih zadev z dne 10. septembra 1886 št. 3774 blagovolilo je Njegovo c. k. ap. Veličanstvo ukazati, naj se izroče cesarska zahvala občinskim predstojnikom, duhovščini, učitelstvu, privatnim društvom in politični gosposki za voščila izražena pred cesarskim prestolom o priliki svečanega rojstnega dne. Čast mi je naznaniti to Vaši blagorodnosti vsled namestništvenega odloka z dne 20. septembra 1886 št. 1085, da to dalje naznaniti. V Gradišči, 24. septembra 1886. O. k. namestništveni svetovalec. Amberg I. r.

Dopisi.

Gorica, 15. febr. — Slovensko bralno društvo v Šempasu imelo je dne 13. t. m. veselico, ki se je izvršila izvenredno lepo in na občno zadovoljnost. Na večer bila je v ta namen okličana sobana prenapolnjena; razen domačinov udeležilo se je veselice lepo število odličnih sosednjih gostov. Videli smo rodoljube iz Ajdovščine, Pevčine, iz Črniča

*) N. 101/P. Onorevoli Signori! In seguito a partecipazione del Sig. Ministro dell' Interno del 10 Settembre 1886 N. 3774 Sua Maestà I. R. A. si compiacque di ordinare che venga espresso il Sovrano ringraziamento ai preposti dei Comuni al Clero, al Corpo degli insegnanti, alle società private ed alle Autorità politiche per gli auguri portati ai piedi del Trono in occasione della festa del giorno natalizio. Ho l'onore di fare ciò conoscere a V. S. in esito a decreto Luogotenenziale 20 Settembre 1886 N. 1085 per le ulteriori partecipazioni. Gradišca 24 Settembre 1886. L' I. R. Consigliere Luogotenenziale. Amberg mp.

LISTEK.

Dr. GREGOR GRBEC, slovenski pedagog.

Kdor pozna le površno našo kulturno in slovensko zgodovino, najbrže ne vé, da imamo Slovenci tudi na pedagogičnem polju že v starejši dobi marsikaj zaznamiti. Nemci in drugi narodi se vrlo ponašajo s svojimi pedagogi, dasi nekateri, osobito nemški, nikako ne zaslužijo tako častnega imena. Ne bo torej odveč, ako tudi jaz nekoliko izpregovorim o našem malo poznanim Grbecu, ki je bil svoje dni vzgleden pedagog.

Gregor Grbec rodil se je v Šempetru pri Gorici; izučil se je s pomočjo tedanjih gorških jezuitov, ki so z besedo in dejanjem podpirali bolj nadarjene dečke tudi nizkega stanu. Posebno se je potezal za revne dijake nek P. Politius recte Polič, brže ko ne iz gorenje Vrtojbe doma. Prav on je z lepo besedo veliko pripomogel, da se je ustanovilo Wendenberško semenišče (l. 1636). Ker sem nekdaj goriške jezuvite vzel v misel, naj mimo gredé omenim, da so bili tudi s priprostim ljudstvom v vednej dotiki. Oskrbovali so namreč dve jako prostrani fari: šempetersko in komensko, prvo od l. 1618., drugo od l. 1663; obé do l. 1772., ko je bil njihov red zatrt. Ker je bilo ljudstvo omenjenih fará tudi vsled desetine na jazuvite navezano, si lahko mislimo, da so patri brez težave dobivali bistrih in nadpolnih dečkov. In res nahajamo v 17. in 18. stoletju prav iz

Šempetra celo vrsto duhovnov in celo posvetnih mož*, katere vse so več ali manj podpirali jezuitje, ki so uže takrat tako pridno gojili šolstvo na Goriškem, da je njihov gimnazij l. 1647. štel štiri sto dijakov, l. 1650. pa celo pet sto! Res, da je Goriška v naši dobi v šolstvu naglo napredovala; a na tem imamo se ne malo zahvaliti nekdanjim jezuitom, ki so bili na tem polju trdo ledino vsaj toliko razorali, da se naše ljudstvo novim šolam ni nikdar tako protivilo, kakor se n. pr. naši sosedje Istrani, ki imajo o šoli še jako primitivne pojme. A vrnimo se h Grbecu.

Prebivši jezuitske šole v Gorici, prestopi naš Gregor v graški Ferdinandej, kjer srečno izvrši bogoslovne in filozofske studije. V Gradci ga tudi v mašnika posvetijo ter promovirajo doktorjem filozofije. Knez Ivan Ferdinand Porzia, tedanji minister cesarja Leopolda I., mu ponudi poduk in vzgojo dveh dečkov, njegovih sorodnikov, iz česar lahko sklepamo, da je bil Grbec v Gradci jako čislana osoba. Kakor nekda slavn Viktorin Feltrinski prevzame dane mu nalogo ter jo tudi častno izvrši.

Grbecu so bili sodobniki razni znameniti nemški in drugi pedagogi, posebej pa slavnoznani slovenski pedagog Komensky. In kakor so ti svoje pedagogične skušnje in nazore tiskom širili, tako je bil tudi Grbec po svojih skušnjah spisal pedagogično delo naslovom: „Promontorium humanae felicitatis de domestica illustrium adolescentium institutione, eorumque in morali philosophia informatione libri 5 auctore Gregorio Herbiechio Goritiensi Sacerdote A. A. L. L. et Phil. Doctore, nec

non S. S. Theolog. Alumno, erectum in illustrium familiarum prospectum et beatum finem“. Po naslovu soditi je Grbec to delo spisal še bivajoč v Gradci, tiskano pa je bilo v Benetkah še le l. 1661. v tiskarni Franceta Valvasoni-ja.

Grbec je bil svoje delo posvetil cesarju Leopoldu I., ki je ukazal več iztisov te knjige v dunajske odlične kroge porazdeliti. Peter Anton baron Codelli**) sodi Grbcevo Promontorium tako le: „A nostro giudizio quando fosse ripulito lo stile e più ordinato il metodo delle materie, potrebbes in questo secolo ancora essere d'utilità e vantaggio ai giovani cavalieri, che mancano d'educazione talvolta assai più de' villani medesimi“. („Ako bi se olupšal slog in bolje razvrstila tvarina, mogla bi knjiga po našem mnenju še dandanes služiti v korist in dobiček mladim plemenitašem, kateri pogrešajo včasih vzgojo veliko boljše nego kmetje sami“).

Zaporedna vrsta Grbcevega službovanja ni dokaj jasna. Po dokončanih prvih studijah v Gradci bil je od 9. jul. 1638. do 30. apr. 1641. coop. v Šempetru, potem se je bil menda zopet posvetil učenju, kesneje je bil vikarij t. j. župnikov prvi pomagalec ali prvi kaplan v Komnu, od 3. febr. 1665. do 26. nov. 1682. pa župnik v Pribatini.

Codelli piše na omenjenem mestu, da se je Grbec poročil v začetku 17. stoletja v Podturnu, goriškem predmestju. Dasi tega ne zanikam absolutno, vender sem skoro gotov, da se je Codelli tukaj pomotil, in sicer uže radi tega, ker sem se na vsaj mestih prepričal, da ni v vsaki stvarci strogo natančen,

ter nekateri ude in odbornike slovenske čitalnice, go-
riške in „Slov. brala in podpornega društva.“ Steli
smo nad 250 ljudij. Pri veselici polni so domači pevci
pod vodstvom g. Žičmana in Batnjaki pod vodstvom
g. Kavsa prav dobro. Dopadle so posebno pesni: „U
boj“, „Plave oči“ in „Na straži“. Prvi nastop mla-
dih pevcev se je prev dobro obnesel; naj bi bil ta
vsepih novim zborom v spodbudo, da bi tudi za na-
prej petje z veseljem gojili. Govor častitega gospoda
predsednika, kateremu gre največja zahvala, da se je
društvo zopet obudilo, bil je ukovit, polen navduše-
nja in je segal globoko v srca vseh navzočih. Govor-
nik nam je slikal živo potrebo narodnih društev, ki
vzbujajo narodno zavest in pospešujejo narodno o-
mika. Želoti bi bilo, da bi g. Klobova prijavil po-
„Soči“ krasno in vendar popularno sestavljeni govor;
vsakdo bi ga z veseljem čital. Odobravanja in bur-
nih „živio“-klicov ni bilo ni konca ni kraja, in to nam
ji dokaz, da naš kmetovalec dan danes dobro vé,
za kaj mu je skrbeti. Igra „Muteo“ predstavljala se
je hvalovredno. Posebno so se nam prikupili Bratč
(oče), Mlekuž (sin) in od narave nadarjeni šaljivci
Fr. Peršič, ki je vzbudil obilno smeha. Gospodična
Rogaš pa je po lepi izreki, prijetnem glasu, živem
kretanju in sploh po dovršenem igranju pokazala, da
je več nego pričetnica. Težko pogrešamo enakih
modij celo v Gorici. Tudi v drugi igri „Pravo ju-
naštvo“ se je imenovala gospodična mojstersko vedla.
V tej igri je v prvo nastopila gospodična Bolko-va,
jako dopadljiva predstavljavka, ki bo s časom prav
dobra mod. Neprestrašeno je nastopila v narodni noči
„silekih Slovenk“ in nas prav zadovoljila. Čast in
hvala jej; nam pa veselo upanje, da jo bomo videli
še večkrat na odru. Po besedi bila je domača za-
bava, pri kateri so se glasile razne napitnice in od-
mevalo se lepo petje domačih pevcev. Nabraj se je
tudi po odborniku g. J. pl. K. lep znesek za Erjav-
čev spomenik. Vse je bilo lepo; slava torej bralnemu
društvu v Šempasu; hvala pevcem in diletantom in
posebna hvala predsedniku, ki je za to skrbel, da se
je na „nebu zopet prikazala svitla zvezdica“. Poroče-
valec pa lahko reče, da take veselice na deželi še
dolgo časa ni doživel; zato je, vrli Šempasci, „s po-
nosom narodnim“ po besedi Vašega predsednika: „Na-
prej zastava Slave“!

Iz gorenje soške doline, 10. februarja. (Kaj
žganje dela.) Slabi nasledki žganjejitja na Bolškem
so tako očividni, da moramo s strahom pričakovati
še žalostnejšo bodočnost. Žganja pijana druhal fantov
je 30. januarja v komaj dva metra od cerkve M. D.
v Trenti oddaljeni žganjarji Špikovi pozno v noč tako
besno divjala, da je bil tamkajšnji g. vikar prisiljen,
o polnoči opomniti lastnika žganjarije na njegovo
krmarsko odgovornost. Reč je bila pogovorjena;
žganjetoč se je skril, dva od žganja navdušena junaka
sta pa surovo napadla g. vikarja rekoč: pr... f...
kaj imaš tukaj opraviti? ter sta ga med vednim za-
ljenjem in suvanjem vlekla od žganjarije do farovža.
C. kr. okrajna sodnija v Bolci je to surovo ravnanje
„špiritovih junakov“ 9. februarja obsodila kot proti-
postavno in je omenjena suroveža po zasluženji ostro
kaznovala, da bota nekaj dni v zaporu premišljevala,
„kaj žganje dela“.

Iznad Kormina, 9. februarja. — Lepemu
petju priznava se zelo blazivna moč. Z lepim petjem
požlahtnuje se srce, duh se bistri, ljubezen do na-
roda in do domovine unéma, sploh vsestranska

Po več okolnostih pa sodim, da je bila Grbec rojstna
vas Šempeter pri Gorici. Tega menenja je tudi pre-
mno umrli Štef. Kocijančič ***). Iz šempeterskih krst-
nih in drugih knjig je namreč dokazano, da je bivalo
v 16., 17. in 18. stoletju več Grbec v tej vasi, ki
se različno pišejo: Herbiz, Erbieh, Herbig,
Herbicchia itd. Tudi je bila ta rodovina v
Šempetru precej znamenita, kar sklepam po častnih
naslovih, katere pogosto čitaš v omenjenih knjigah.
Tako n. pr. se bere, da se je 10. apr. l. 1684. nekdo
krstil: „Patris assistentibus Nob. D. no Baccalaureo
Simone Herbiechio de S. Petro...“ 1. jul. l. 1700
zopet čitaš, da se je krstil: „Franciscus Antonius
Eliseus Basilius filius legitimus et naturalis D. ni Si-
monis Herbiechii... assistentibus Ill. mo D. no Fran-
cisco Simonetti D. no et Iuridicente in S. Petro cum
annexis villis“ itd.

Svoje menenje pa, da se je Gregor Grbec res
v Šempetru rodil, hočem z naslednjimi primeri pod-
preti L. 1651. 22. nov. čitam v istih krstnih knjigah
pri vpisovanji neke krščanke to le... baptizata est
a me M. Gregorio Herbig V. o Comini praevia licen-
tia... Ravno tako 18. apr. l. 1654: „... baptizata
est a me M. Gregorio Herbig aliis absentibus tum
consentientibus...“ 30. maja istega leta je zopet kr-
stil „in absentia Curatorum“. Takisto 1. in 2. junija
istega leta. Iz navedenih primerov je, mislim, dovolj
jasno, da so Šempeterci Grbec klicali na krstnike,
ter da je nekaj časa bival v Šempetru, dasi takrat
ni imel tam službe. To pa ne bi bilo tako lahko um-
ljivo, da ne bi bil imel v Šempetru sorodnikov in

omika se širi. Zato je petje v ljudskih šolah zapo-
vedan nauk; zato gojijo uneti in zmožni učitelji
lepo petje tudi zunaj šole med odraslo mladino.
Slava jim!

Takih učiteljev imamo tudi v Brdih, a ne še
povsod. Kjer pa so, pozna se blagodejna moč le-
pega petja. Med take učitelje vštevam se tudi g.
Anton Belč, učitelj v Gradnem. Kjerkoli je službo-
val, napravil je pevske zборе, tako v Cerovem, na
Gradišči in zdaj v Gradnem. Tukaj ima pa posebne
težave; prvič zato, ker ni našel zadosti sposobnih
mladeničev v edni vasi in je bil primoran izbrati
si pevce iz raznih, po tuncu uro oddaljenih vasi,
med katerimi vlada po tempo iz začetni razpor. Dru-
gič so prejšnji pevci nasprotovali sedanjemu lep-
šemu cerkvenemu petju, ne da bi jim bili močje
strah naredili in nasprotovanje ukrotiti. Vsled teh
nevšečnosti ustavili so pevovodja in pevci svoje
delo brž po novem letu. Po prizadevanji g. v.
vikarja in pametnih možev (ne starašin!) ukroteno
so nasprotniki in zopet so pevovodja in pevski
zbor pri svojem hvalovrednem delu.

Izostala je samo edna pevka, ki je pela I.
glas. Huda bolezen jo je plegla dne 6. m. m. v
posteljo, a dne 5. t. m. jo je smrt rešila iz doline
solz in šla je previdena s svetimi sakramenti pre-
pevat med angeljske kore. Včeraj bilo je njeno
truplo z lepo slovesnostjo, kakerskih tukaj ni vi-
deti, prenešeno na pokopališče. Pevski zbor zapel
ji je pred hišo. V belo oblečena dekleta so jo s
svečami spremljala in nosila; tudi fantje in mnogo
ljudstva skazali so ji svoje spoštovanje in sprem-
ljali jo s solznimi očmi. Med potjo se je vrstilo
latinsko in slovensko petje z godbo, katero so to-
varši in tovaršice plačali. Med sv. mašo bil je go-
vor. Končala se je tužna slovesnost s petjem na
grobu. Tako se je spodobilo spoštovani Marijani
Erzetičevi, podpirateljici pravega cerkvenega petja.

Ranjca Marijana Erzetič nalezla si je bila
bolezen s postrežbo pri svoji materi, ki je umrla
pred 1½ letom. Od tistega časa je bila brez sta-
rišev; a spoštovala je, kakor dobra hči očeta, oč-
mana M. S. in krstnega nunca J. K., ki ji je bil
varuh (jerot) lepega premoženja. Brez dovoljenja
ni šla na veselice, pa še kljub dovoljenju je ostala
včasih doma pri knjigah sv. Mohora. Bila je de-
lavna in pobožna, vesela in resna, vse ob svojem
času in do prave mere. S tem in z lepim petjem
v cerkvi pridobila si je obče spoštovanje v Gra-
denskem vikarijatu. Zato je bilo mnogo ljudstva
pri pokopu, mnogo vencev in mnogo solz. Umrla
je v sredi 21. leta svoje starosti. Naj v miru po-
čiva; a nam daj Bog še takih pevskih modij.

S Tolminskega, dne 16. februarja 1887. — Dra-
ga „Soča“, prav pazljivo sem prebiral Tvoj zadnji
list in veliko lepega našel sem v njem. Kar me je pa
posebno zanimalo, je dopis „Od nekod“, v katerem
nasvetuje daljni opozovalec gg. županom in podžupa-
nom tolminskega okraja, kako može naj volijo v cest-
ni odbor. Omenjeni dopisnik daje le nasvete in ni-
kogar osebnost ne napada. Če pa omenjeni dopis na-
tačeneje premišljujem, dozdeva se mi, in ne le doz-
deva, ampak prepričan sem, da pri sedanjem cestnem
odboru tolminskem ni vse tako, kakor bi moralo biti.

Prebiral sem tudi dopis iz sežanskega okraja
v „Edinosti“ od 12. t. m. št. 13. Tudi ta dopis me
je močno zanimal, ker tudi ta govori o cestnem od-
boru, pa ne o tolminskem temveč o sežanskem. Ta
dopis hvali in priporoča v zopetno volitev tamošnjega

rojstne mu hiše. Dneva in leta njegovega rojstva pa
mi ni bilo mogoče stakniti, ker manjkajo dotični
krstni knjigi nekateri listi ter je vsled tega vrsta
krščencev od l. 1607. do 1610., torej za cela tri le-
ta, pretrgana. Ni torej drugače, kakor da se je Gr-
bec v tem času rodil, kar je tem verjetnejše, ker se
dobé od istega zakonskega para Grbeve rodovine
pred in po omenjenem presledku (lakuni) nekateri
krščenci.

To je vse, kar mi je bilo mogoče za zdaj o
Grbec povedati; upam pa, da bom mogel kedaj o
njem obširneje poročati.

Jos. Balič.
začas. podučitelj v Kanalu.

*) Razen Grbeca rodili so se v omenjeni dobi v šempeterski
fari mimo veliko drugih ti le bolj imenitni može: Matija
Luketič, doktor filozofije, rojen v dolnji Vrtojbi; Marko
Polič, najbrže nečak gore omenjenega P. Politusa, jako za-
služen mož, baccalaureus in ss. theologia, več let jezuitski
farni oskrbnik v Šempetru in prvi spovednik bivših Klarink
v Gorici, rojen v gorenji Vrtojbi; Stefan Grbec, najbrže
brat Gregorjev, župnik v Pribadnu, rojen v Šempetru; Ivan
Krstnik Garzaroli, rojen v Orhovljah, bivši zdr-
vnik v Vidmu, kjer je priobčil l. 1655. knjigo naslovoan: „De
opportunitate coetus“; Valentin Dragogna recte Dra-
gonje in njega sina Matevž in Jožef, ki so po vrsti
spisovali goriško kroniko od l. 1663. do 1722., vsi trije iz
Šempetra; Josip Cusani, slov. pisatelj, o katerem ho-
čem v kratkem kaj malega povedati; Peter Anton plem.
Radijevčič, rojen v Biljah, župnik v Kanalu itd.

**) Gli Scrittori Friulano-Austriaci degli ultimi due se-
coli. III. edizione 1792, pg. 109-111.

**) Glej Folium Periodicum archidieoc. Goritensis. An.
V. N. 11. pg. 161.

načelnika g. R. M. Čestitamo prebivalcem sežanskega
okraja, da imajo tak cestni odbor in takega načelnika.
Tudi jaz sem mislil naš dosednji cestni odbor
in našega g. načelnika pohvalno omeniti in ga
v zopetno volitev priporočiti, kajti tudi naš cestni od-
bor in naš načelnik ni spal v pretekli šestletni
dobi; tudi on je v tej dobi več cest lepo izvršil, za
kar mu bomo vedno hvaležni.

Zakaj pa tega ne storim, draga „Soča“, poslu-
šaj! Kakor piše dopisnik iz sežanskega okraja v zgo-
raj omenjeni „Edinosti“, je g. R. M. ostro gledal
na to, da so delali podjetniki natanko po načrtih.
Iz tega se razvidi, da je oddajal sežanski cestni od-
bor cestna dela podjetnikom po očitni dražbi. Tako
postopanje cestnega odbora je res hvala vredno. Kako
dela pa cestni odbor na Tolminskem svoje ceste? bote
vprašali. Ali jih ne oddaja tudi on po očitni dražbi
podjetnikom? Odgovoriti Vam moram, da ne.

Cestni odbor tolminski, oziroma njegov načelnik,
ni oddal v celej šestletni dobi ni enega dela po draž-
bi podjetnikom, temveč izdeluje jih sam v svojej
režiji. Ta dela nadzoruje en palir, kateremu pa,
kakor si lahko mislite, je skrb, cestnemu zalogu kaj
prihraniti, devota briga. Da bi načelnik sam dela nad-
zoroval, ne zahtevamo, ali skrbeti bi vendar moral,
da bi se dela po kom drugem nadzorovala ali pa mo-
ral bi jih oddajati podjetnikom po očitni dražbi.

Dalje bi moral skrbeti g. načelnik, da bi se
vsakoletno preudarki vsako leto že pred začetkom ali
vsaj v prvi tretjini leta sestavljali in da bi se vsa-
koletni računi vsako leto o pravem času dali odboru
v pretres in v to voljenim pregledovalcem v pregled.
Ali v začudenje sem moral slišati, da so še le pre-
teklega decembra sedanjí odborniki rešili preu-
dar ek za leto 1886, da so bli tedaj prisiljeni,
preudarjati večidel le za ona dela, ki so se vžo leta
1886 izvršila, pa brez njihovega vedenja. Preudarka
za leto 1887 pa še ni, in slavni c. k. davkarijski ur-
rad v Tolminu vendar le tirja doklade za cestni od-
bor. Je li to prav?

Cujte še dalje. Sedanjim cestnim odbornikom
ni bilo dano ne videti ne slišati o kakem računu v
njih šestletni dobi, dasi so se nekteri odborniki v tej
zadevi večkrat v sejah pritoževali, kakor mi je iz
zanesljivega vira znano. Ali se more tako postopanje
g. načelnika hvaliti? Dozdanji cestni odborniki so do
zdaj imeli le sklepati, kadar je bilo treba kak pri-
mankljej z dokladami pokriti, a ne vedeti in tudi ne
videti, kako se njih sklepi izpolnjujejo in kako se
žulji ubozega davkoplačevalca uporabljajo. Iz tega,
draga „Soča“, lahko razvidiš, da ni ni bilo pri naj-
boljši volji mogoče dosednjih cestnih odbornikov in
njih g. načelnika hvaliti in jih v zopetno izvolitev
priporočati. Daljnega opazovalca, kateri je pisal do-
pis „Od nekod“ v zadnji „Soči“, pa prosimo, naj
nam ne nasvetuje samo, kako imamo voliti, ampak
naj nam po imenih naznani može, katere imamo vo-
liti; kajti še je čas za to do 1. marca, in hvaležni
mu bomo.

Iz Cerkna, 10 febr. Nekoliko besed moram
posvetiti g. Borodinoslavu na dopis v 1. št. letoš-
nje „Soče“. Iz Vašega dopisa. g. B., se vidi, da ni-
ste iz Cerkna doma; zdi se, kakor bi bili od nekje
drugod. Tako nekako sklepamo vsi. Vi ste morda
edini razumeli besede v „Edinosti“ „prvohoritelj
itd. narodnjak“ tako, kakor ste pisali. Vsi drugi pa
pravijo: „Z dotičnim gospodom norce brijejo, ker je
silno potrpežljiv, in tiču vode ne zmoti“. Ako pa no-
čete verjeti, potrudite se v Cerkno, kjer bote videli
in slišali, da je temu tako. Da dotični gospod nima
tako vroče krvi za dom, kakor Vi, to vé vsak; kajti
on je še iz starejših šole. Brez ovinkov Vam hočem
povedati, da sem bolj vnet za starejše učitelje nego
za mlajše in to iz različnih razlogov, katerih pa ne
morem tukaj navesti. Potrudite se k g. uredniku, tam
izveste moje ime in potem Vas uljudno povabim na
priazen razgovor. — G. Borodinoslav, ali so v Va-
ših obeh taki učitelji narodnjaki, kateri le pri kozar-
ci vina vpijejo „živio“ na vse strani, drugače pa
se svojim vedenjem pohujšujejo mladino in starino?
Ni še davno od tega, od kar mi je neki priprost
kmet močno tožil: Ja, ta učitelj ni nič; otroke uči
„cigarete“ kaditi. Ali Vam je to narodjak? in ven-
der o tem molčite? Saj ste rekli, da bote vse sla-
bosti javili? Nedoržne starejše učitelje jezdarite pa
z neusmiljenim bičem po javnih listih. Ali so Vam
to narodnjaki, ki do 10. ure ležijo in otroke pusté
v snegu zmrzovati? Ali so Vam to narodnjaki, ki
cele noči vasujejo, znanja sklepajo itd.? Ali so Vam
to narodnjaki, ki celo otroke šuntajo proti duhov-
nom in izpodknepujejo veljavo? Da, narodnjaki so ne
pa narodnjaki: Dosta! Ne morem dalje. Prosim
Vas, g. Borodinoslav, predno se spravite v javnih
listih na kakega človeka, preudarite in preudarite.
Vse za vero, dom, cesarja! Na prvem mestu je ve-
ra. Kdor je pravi kristijan, je tudi domoljub. Zgo-
dovina to uči.

G. Borodinoslav, šola v Ravnah je še vedno
zaprta!

Politični razgled.

Nemci v državnem zboru so se resno sprli. Nemški klub se je razbil, 16 poslancev se je od njega odcepilo in osnovalo nov klub, ki bo smel slobodno židom zabavljati. Večina prejšnjega kluba je bila od židov odvisna in je morala plesati, kakor so ji ti godli. To jezi židovske liste neizročeno; strašno udrihajo radi tega po poslancih, kateri hočejo bičati nepoštenost, če tudi je po židih osnovana.

Tudi ogerski brambovski minister zahteva od državnega zbora 7 milijonov kredita za vojaške potrebe. Finančne razmere ogerske so pa tako slabe, da je finančni minister Szapary odstopil in da mu ne more vlada dobiti naslednika; zato je sprejel sam Tisza finančno ministerstvo. Zlati pridejo še novi davki in nove potrebe, tako da so celo vladni listi že prepričani, da Ogrji niso daleč od strašnega poloma. Strašni davki, neznosni dolgovi, do skrajne meje razdraženi in žaljeni narodi, to je sad dvanajstletnega gospodovanja liberalno-židovske stranke na Ogerskem.

Novejša poročila iz Carigrada kažejo na to, da se bliža konec bolgarskim homatijam. Te vesti se strinjajo v tem, da se sestavi novo regentstvo. Iz sedanjega regentstva prišel bi v novo Stambulov, jedno mesto dobil bi Cankov, a tretji ud bil bi mož brez barve. Ob enem bi se imenoval vojni minister, ki bi bil Rus. Turčija misli, da bi bila Rusija s tem zadovoljna. Druge vesti pa pravijo, da se tako ali tako bliža konec sedanjemu vladanju v Sofiji, kajti ljudstvo in vojaki so že do grla siti tega neznosnega pritiska. Vse je uverjeno, da Bolgarija gre na ta način po sedanjem vladanju pod zlo. Govori se pa tudi, da v Makedoniji vré; bati se je, da se ljudstvo spunta proti Turčiji.

Razmere med Francozi in Nemci postajajo vedno bolj napete. Iz bivših francoskih provincij, iz Alzacije in Lorene, beži dan na dan mnogo domačinov čez mejo na Francosko; tudi vojaki so začeli iti čez mejo, ker se nočejo bojevati proti Francozom, svojim bratom. Dne 21. t. m. bodo volitve na Nemškem; pričakoval se je poseben poziv nemškega cesarja, naj volijo Nemci poslance, ki bodo vladi dovolili to, kar v vojaških zadevah hoče, takozvani septenat. Potem se koj pokaže, je li ta nevarnost le umetno narejena, ali pa se bližamo res strašni vojni med Francijo in Nemčijo.

V Italiji ni še rešena ministerska kriza. Kralj je bajé naročil Depretisu, naj skupno z grofom Robilantom sestavi novo ministerstvo. Ni še pa znano, se li to posreči ali ne. Iz Masave ni posebnih poročil; Italijani so bili tepeni in domačini so s tem zadovoljni. Novega napada na Italijane niso več poskusili.

Domače in razne vesti.

Včerašnja številka „Soče“ bila je zasežena radi prvega dela političnega razgleda, v katerem je bilo govorjenje o baronu Pino-tu, novem deželnem predsedniku v Bukovini, o celovškem knezoškofu dr. Kahnu, sedanjem vodji graškega semenišča, o milijonih, katere zahteva vlada za vojsko, o slovenskih državnih poslancih in o dunajski vladi v pogledu na navedene zadeve; kakor tudi o namerah koroskih Slovencev pri bodoči dopolnilni volitvi v državni zbor, in o delegacijah, ki se snidejo 1. marca.

O naštetih rečeh ne moremo dalje govoriti, da se nam ne bo očitalo, da smo ponatisnili zasežen članek, kar prepoveduje tiskovna postava.

Za Erjavčev spomenik in ustanovo so darovali v Cerknem: Peter Podobnik, župan, 2 gld.; Jožef Jeram, župnik-dekan, 2 gld.; Nikolaj Kocijančič 2 gld.; Anton Selak, duhovnik v pokoji, 1 gld.; Ivan Wagentrutz, zdravnik, 1 gl. 50 kr.; Jakop Sattler, krčmar, 50 kr.; Neimenovan 10 kr.; Ivan Kokošar 2 gld.; Mohor Sedej, krojač, 20 kr.; J. Tušar, trgovec, 1 gl.; Fr. Bevk, posestnik, 50 kr.; Avg. Brelih, strojar, 50 kr.; Tone Kosmač, fant, 50 kr.; Anton Sedej, kmet, 50 kr.; J. J. 50 kr.; Franc Obid, fant, 40 kr.; J. J. 80 kr.; skupaj 16 gld., ki so bili razkazani v št. 7. tega lista, kjer je bila navedena skupna vsota dotedanjih darov, došlih goriškemu odboru, v znesku 549 gl. 88½ kr. Dalje so darovali:

Anton Koblar, kaplan v Mengši, 1 gl.; Franc Hafner, ravnatelj c. k. učiteljskega izobraževališča v Gorici, 5 gl.; Janez Grbec v Gorici 2 gld.; Klement Jožef, posestnik v Št. Petru, 1 gld.; F. L. v Černičah 5 gld.; Bajec Jožef, vodja dež. gluhošolnice v Gorici, 5 gld.; v Gradišči so darovali: Jakop Bizjak, kaznilničen kurat, 2 gld.; Jož. Glavač, kaznilničen učitelj, 1 gld.; Ant. Schuschel, čuvajski nadzornik, 1 gl.; J. J., ki noče imenovan biti, 50 kr.; — Alojzij Sorč, c. k. poštar v Bolci, 1 gld.; Štefan Mozetič, vikar v Gorjanskem, 2 gld.; Ljudevit Jenko, kapelan v Višnji Gori, 1 gl.; M. Cigale na Dunaji 5 gld.; Bralno društvo v Selu 2 gl.; Jakop Čebular, profesor v Gorici, 5 gl.; Bralno društvo v Sempasu pri veselici 13. t. m. nabralo 9 gl.; mala družba v Gornjem Gradu na Štajerskem 4 gld.; Bralno društvo v Kozani 2 gld.; Franc Kranjec, provizor v Soči, 1 gl.; narodna čitalnica v Kobaridu nabrala 10 gld., in sicer so dali: Andrej Jekše, dekan, 1 gl.; Anton Pipan, kaplan, 1 gl.; g. čna Josipina Dominko 1 gl.; Ivan Gruntar 2 gl.; Josip Kenda 1 gl.; Andrej Gaberšek 1 gl.; neimenovani čitalnični udje 3 gld.; — Ivan Ličen v Rifembergu 1 gld., ter je nahral pri Rebku o priliki volitve cestnega odbora 5 gld. 50 kr., katere so mu dali naslednji rodoljubi: And. Robič 1 gl.; Favetti 50 kr.; J. Berbuč 40 kr.; Baveon 40 kr.; Valič Jož. 50 kr.; Cigoj župan 40 kr.; Berbuč Ant. 1 gld.; Palik And. 1 gl.; Vovk Jož. 30 kr.; — Ivan Kuštrin, kurat v Kožbani, 2 gld.; Bolko Leopold, posestnik v Černičah, 10 gld.; Franc Avguštin Košta, dekan v Ločniku, 2 gl.; Marko Vales, spovednik na Sv. Gori, 2 gld.; Ambroz Poniž, nadučitelj v Rifembergu, 2 gl.; Janez Kodrič, kaplan v Komnu, 2 gl.; Eduard Strekelj, kaplan v Komnu, 2 gl.; Andrej Ferfolja, kaplan v Kamujah, 5 gl.; Janoz Kodra, vikar v Oseku, 5 gl.; Josip Ferfolja, vikar v Gabrijah, 2 gl.; Gotard Pavletič, kaplan v Kojsem, 2 gl.; Franc Pavletič, posestnik v Gabrijah, 1 gl.; Franc Nemec, posestnik v Biljah, 1 gl.; Ivan Kraševac, učitelj v Biljah, 50 kr. Novi darovi znašajo gl. 110,50; vseh darov, došlih goriškemu odboru, je pa 660 gl. 36¼ kr. Od teh naloženih je v Goriški ljudski posojilnici 600 gld.

Za otroški vrt in deklisko šolo v Gorici dali so „Soči“ naslednji gospodje milodare: Ivan Slokar na Banjšičah 1 gld.; S. Rutar v Spljetu 5 gld.; Ant. Bratina v Doberdobi 2 gl.; Fr. Hafner, vodja v Gorici, 2 gld.; Stofan Mozetič v Gorjanskem 2 gld.; Alojzij Sorč v Bolci 1 gl.; Janez Grbec v Gorici 3 gl.; Franc Kranjec v Soči 1 gl.; Ivan Kuštrin v Kožbani 2 gl.; Franc Avguštin Košta v Ločniku 2 gl.; F. K. C. 2 gl. — Za študentovsko kuhinjo so darovali: Franc Hafner, vodja, 1 gl.; St. Mozetič v Gorjanskem 2 gld.; Al. Sorč v Bolci 1 gld.; Fr. Kranjec v Soči 1 gl.; Iv. Kuštrin v Kožbani 2 gld.; Fr. Avg. Košta v Ločniku 1 gl. 60 kr.; Marko Vales na Sv. Gori 80 kr. Prosrčna hvala vsem ljudomilim dobrotnikom!

Erjavčeva beseda v goriški čitalnici ne bo 27. t. m., kakor smo bili naznanili v zadnji številki, temveč še le 6. marca. Odložila se je za to, da sodelovalci dobijo nekoliko več časa k pripravam, in ker bi bile nekatera moči 27. t. m. zadržane. G. A. Foerster je uže zložil naprev h kantati in pevci se pridno urijo. Tudi za glasovir je dobro poskrbljeno. Glediška igra in deklamacija so v najboljših rokah. Pričakuje se beseda z najboljšim vspedom na vse strani in preverjeni smo, da udeležitev bo taka, kakršno zahteva namen in pomen besede.

Goriška čitalnica vrti se letošnji pust v vrtinci zabav in veselice, kakor malokdaj prej. Udeležitev je ob vsaki priliki prav velika, veselje splošno in nekaljeno, kakor v družini, ki je enega duha in srca. Prihodnjo nedeljo konča svoje razveseljevanje in hoče pri tej priliki kupiti do dna izpit. Uže se govori o krasnih nošah (kostumih), v katerih se hoče pokazati posebno ženski svet, posnemajoč nekdanje srečne čase, ko ljudje niso še poznali francoskih mod z vsemi obodi in škripci, v katero se vklepa današnja ženska. Tudi možki si pripravljajo šem, a njih iznajdljivost ne sega niti do prvih stopinj ženske razumnosti v zadevah različne noše. Razen mestnih družin naznanjajo se tudi z dežele, ki hočejo v veselje družbi posloviti se od norega pusta. Naj bi služile veselice v resnično vedrenje in zabavo brez vsakterega nereda. — Pustna zabava p o d p o r n e g a društva preteklo soboto bila je dobro obiskana in se je vršila popolnoma v redu v veliko veselje vseh navzočih.

Zima hudo pritiska v mestu; od srede naprej imamo prav leden zrak, če tudi brez vetra. Tako krutega mraza nismo imeli vsi zimo. Nadejamo se, da se kmalu ukroti; danes je nekoliko bolje, ali prejšnjih toplih dni nimamo še. Solnce sije, pa nič ne greje.

Slika našega nepozabnega Fr. Erjavca dal je natisnit rodoljub v Ljubljani na čednem papirju. Slika je jako čisto izvedena; treba ji je priskrbeti okvir in je najlepši kras v vsaki hiši. S tem je rodoljub mislil ustredi tistim Slovincem, kateri bi hoteli imeti Erjavčovo sliko v sobi za spomin. Slika velja le 20 kr. in se lahko naroči tudi pri

uredništvu „Soče“ v Gorici. S to sliko bi se lahko oklepali prostori narodnih in bralnih društev. Dobivajo se tudi Stritarjeve slike po isti ceni.

V cestni odbor ajdovski bili so voljeni pri Rebku naslednji udje: Cigoj Jožef z 32, Terpin Filip z 49, Valič Jožef z 36, Favetti Jožef z 32, Leban Franc z 31, Palik Andrej z 46 in Robič Andrej z 35 glasovi. Odbor se je koj potem sestavil in je izvolil kot načelnika Andreja Robiča, župana rifemberškega. Volitev velja za šest let.

Volitev cestnega odbora tolminskega je na prošnjo g. načelnika odložena na 1. dan marcija. Vršila se bo v Tolminu pod vodstvom g. deželnega odbornika Gasserja. Začetek ob 10. uri popoldne. Natančnej. potuk o volitvah prinesla je „Soča“ v 6. številki, kakor tudi opombo o važnosti cestnih odborov. Skoz roke cestnega odbora tolminskega šlo je zadnja leta približno po 20 do 30 tisoč goldinarjev na leto. Naravno je, da take vsote zahtevajo mnogo skrbij in natančnih računov, ki bi se morali dati deželnemu odboru v pregled in potrditev. Proračun za leto 1886 (šešt) došel je v Gorico z vsemi prilogi 14. januarja 1887 (sedem); a naklade pobirale so se celo leto, kakor da bi bil proračun o pravem času potrjen.

O protestantskem zavodu v Rušici, v kateri se sprejemajo katoliške dekline v njih veliko škodo v verskem oziru, kakor smo že večkrat povedali, prinesel je „Triester-Tagblatt“ poslanico „Ecovega“ uredništva, v kateri to ponavlja nekatere razloge objavljene v „Econ“ ter zavrača grofa Latourja, ki je zagovarjal zavod svoje protestantske soproge. Kadar bodo preslišani oni, katerim je izročena verska odgoja katoliških otrok celo po državi postavi, bodo razmere nekoliko bolj jasne nego po grofovem zagovoru.

Veselico priredi krajni šolski svet sošanski s sodelovanjem „Čitalnice“ na korist revne šolske mladine v prostorih hotela „Treh kron“ dne 20. februarja 1887. Ustopnina za osebo 60 kr.

V Ogleji bil je velik požar, pri katerem je pogorel hlev posestnika Mastrelle, 16 volov in 1 konj. Škode je za 12.000 gl.

Krillanovih „Poesij“ dotiskana je prva polna prvega zvezka na ličnem papirju. Vsa zbirka bo obsegala 4 zvezke po 144 strani šestnajsterke (16.o). Hilarijanska tiskarna v Gorici potrudila se je, da dobijo lepe poesije tudi lepo zunanjo opravo s primernim kinčnem vrhu vsake pesni. Tisk odlikuje se po pravilnosti in dopadljivi obliki.

Ljubljansko gledališče, ki je bilo zavarovano pri tržaški družbi „Assicurazioni di sicurtà“ za 82.000 gld., je v četrtek 17. t. m. popolnoma pogorelo. Ob 1 uri ponoči opazila sta mestna stražnika požar in kmalu so prišli gasilci, ki so hrabro delali, da so rešili mesto večje nevarnosti. Ostali so sami zidovi, iz katerih se je še ves dan valil gost dim. Kako je začelo goreti, se ne vé še; mnogi zasebniki trpé veliko škodo.

Nova knjiga. Morphologie des Gôrzer Mittelkarstialektes. Mit besonderer Berücksichtigung der Betonungsverhältnisse. Vom Dr. Karl Strekelj. Wien 1887, 122 str. v. 8.º — Zadoja leta začeli so strokovnjaki pridno raziskovati posamezna narečja slovenskega jezika. Prvi je na tem polji začel delovati goriški Slovecen dobro znani ruski profesor I. A. Baudoin de Courtenay, ki je pred leti v knjigi „Opyt fonetiki rezjanskich govor“ opisal rezjansčino, v knjigi „Očety... o ranajšijach“ po jazykovédčiju“ itd. pa bohinjsko posavski govor. L. 1884 je priobčil v Jagičevem Arhivu, zv. VII. razpravo o cerkljanskem narečju (Der Dialekt von Cirkeno) po podatkih in zapiskih nekaterih Cerkljanov, tedaj gimnazijcev. Taka raziskavanja narečij niso prazna slama, nego hranijo marsikatero zlato zrno v sebi; iz njih namreč seznamo ne samo izgovarjanje, naglašanje in sestavo kakega jezika, ampak dobimo tudi neznane besede in izraze. Nam Slovincem je posebno treba gledati na posamna narečja, ker kakor znano, nam jezik ni še utrjen in določen gledé poedinih oblik, najmanj pa gledé naglasa. Znana je o naglasu teorija Škrabčeva in Valjavčeva, proti kateri je dr. K. Strekelj, ocenjujeva Šumanovo slovnico v „Zvonu“ 1885, postavil svojo teorijo. Ali nobena teh teorij ni še splošno sprejeta. Treba bo še nadalje pridno in vestno zapisovati izrek in naglašanje v posameznih krajih slovenskih. V tem obziru bode gotovo po godu vsakemu slov. filologu zgoraj navedena razprava našega mladega učenjaka in rojaka, ki je bila vže lani v „Sitzungsberichte d. phil.-hist. Classe d. k. Akademie v. Wissenschaften CXIII. Bd. I.“ priobčena, sedaj pa v posebni knjigi ponatisnena. Pisatelj razpravlja v nji kraško narečje, ki se govori okolo Komna in Gorjanskega (rojstnega kraja pisateljevega) in katero radi lege v sredini goriškega Kraša predstavlja celo kraško narečje na Goriškem. Pri raznavljanju fonetike, kateri je ob enem pridružil tudi naglas, se pisatelj poslužuje posebnih črk, kakršne so danes pri filologih sploh v navadi. H koncu omenimo, da knjigo odlikuje lepa razprava in pa oni jasni,

jednati zlog, ki nam veje le iz Miklošičevih knjig. Vidi se, da je pisatelj pridno hodil k Miklošiču v šolo. Čujemu, da misli g. pisatelj, da li cerkljansko narečje, ki je v vsakem obziru zelo zanimivo, ne bi bilo opisati na podlagi Baudouinovih preiskav, ter popraviti in dopolniti.

Poslano.

Gg. Batajskim pevcom, posebej pa gg. učiteljem Sternadu, Mlekušu in Kavsu, ki so pri tujejsnji vesolici dne 13. t. m. sodelovali blagovolili, izreka zahvalo društveni Olber.
Šempas, dne 14. febr. 1887.

Prvo dni minolega tedna hodil je Jan. Jug (po domače Bogatin) od hiše do hiše v naši vasi s 6. št. „Soče“ v rokah, ter razlagal občinarjem, da sem jaz podpisani oni A. K. v Volčah, katerega je sl. uredništvo „Soče“ v listici zavrnilo.

Ker pa meni podpisanemu ni nič znano o tistem dopisu in ker tudi ne znam ni pisati ni brati, prostim sl. uredništvo naj objavi, da nisem jaz poslal onega dopisa. (To s tem tudi potrjujemo. Ureda.)

† Andrej Kušder.

Št. 31Op.

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà), ustanovljene po grofu Thurnu v Gorici, naznanja, da bo dne 7. marca t. l. začela javna dražba (kant) neresenih zastav IV. četrt leta 1885, t. j. tistih, ki so bile zastavljene oktobra, novembra in decembra 1885.

Ravnatelj: D. LOVISONI.

„Ljubljanski Zvon.“

Stoji za pol leta gl. 230; za tret leta gl. 115.

Slavnemu občinstvu naznanja se uljudno, da zadnji ponedeljek tega meseca, to je 28. februarja bo

v Kanalu sejem

za blago in živino, kakor po navadi. Bližnjim in daljnim kupcem in prodajalcem dana bo prilika, da ugodno rešijo svoja opravila; zato so uljudno vabljeni, da bi se obilno udeležili letošnjega sejma.

Županstvo v Kanalu, 15. februarja 1887.

Malnič, župan.

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccolija
v Ljubljani

ne omogoči ozdravitve samo premožnemu, marveč tudi najubognejšemu bolniku. Popolnoma pravici v čast imenoval jo je neki visokostasti gospod duhovnik „pravo rako Božjo“, ker polajša in ozdravlja najhujše bolečine in najnevarnejše bolezni, ter odstrani, ako se rabi pravočasno velike nesreče in prihrani tako marsikomu veliko bēde in solz.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčih po 12 steklenic za 1 gl. 36 kr. po poštne povzetji. Poštino trpi p. t. naročniki. V steklenicah po 15 kr. imajo jo v Gorici Pontoni in Cristofolletti, v Tolmini Palisca, v Cervignanu Lovisoni, v Gradezi Pasquali, v Gradišči Cassini, v Trzinu Praxmarer in večina lekarnic na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, Primorskem, v Trstu, v Istri in v Dalmaciji.

Franca „čisti hitro in gotovo“
profesor Karl pl. Braun na Dunaji.
Jožefa ne uzrokuje nikakih težav
profesor pl. Bamberger na Dunaji.
Grenki „dela bolj uspešno nego
druge grenke vode“
Vrelec profesor Leidesdorf na Dunaji.

Zahteva naj se vedno in razločno: **FRANCA JOŽEFA GRENKI VRELEC**. Zaloge povsod. V Gorici: lekar gosp. Cristofolletti, Gironcoli, Pontoni in A. Seppenhofer. Razpošilja se iz Budapešte.

Josip Miami & Co.
na Travniku št. 19 v Gorici.
Na debelo in na drobno.

Priporočajo svojo veliko zalogo vsakovrstnega stekla, navadnega in finega, kristalov, ogle tal z okvirji in brez njih, raznovrstnih šip za okna, tudi barvanih, posel s porcelana, z ilov ce in za kuhinje za dunčine, gostilne, kečme, pivarne, sladkarnice, kavarnice; kakor tudi namizja in priprav za kavo, čaj za 2, 6 ali 12 oseb, obešal za ubrisalke s stekla, porcelana in an gleškega ila, palic in okvirjev pozlačenih v starom in novem slogu, svetilnic vsake vrste za petrolej, krožnikov, skled in žlice.

Velika zaloga črnih steklenic (botelj) za vino, pivo, likerje iz slavno znane tovarne v Siemenu; obločenih steklenic (flakonov) od 1 do 50 litrov. Sprejemajo vsakršno steklarsko delo tudi na deželi za poslopja in cerkve tudi v gotičnem slogu z barvanimi šipami, vezanimi s svincom.

Imajo zalogo najmenitnejših tovarov danajskih in sprejemajo katero koli naročilo po tovarniški ceni na posode in priprave za cerkveno rabo, bodisi s čistega srebra, kakor tudi s posrebrnene kovine, najfineje, n. pr. kelihov, ciborijev, monstranc, svečnikov, svetilnic, križev, altarnih tabel, križevih potov.

Sprejemajo naročila gleda lestencev (kljoe) bodisi s kristala, kakor tudi z rde, vse po najnižjih cenah.

Teodor Slabanja,

srebrar v GORICI, ulice Morelli št. 17.

se priporoča velečastiti duhovščini za izdelovanje cerkvenih potrebščin namreč:

Monstrance, kustodij, kelihov, ciborijev, svetilnic, svečnikov za altarje, tabernakeljne in pred štacijone, križev za altarje in za bandera, relikvijarijev, monstrancic ali križev za svetinje, kanonskih tabel, kadilnic s kadilnim čolnicem, raznih steklenic za darilno vino, stopic, ročnikov in krožnikov s kovine, krstnih skled in žlic, kotličev za blagoslovljeno vodo, kropilnikov, posodic za sv. olje in sv. popotnico, drzal za sveče, sklepe pri plavljah itd. itd. po najnižji ceni.

Tudi se pri njem stara cerkvena priprava v ognji pozlati, posrebrti, izčisti in popravi. Na blagovoljna vprašanja bode radovoljno odgovarjal in pošlje vsako blago dobro shranjeno in poštne prosto.

Stare nerabljeve reči, medenino (messing) in kotlovino jemljem v račun.

Čudovite kapljice

sv. Antona Padovanskega

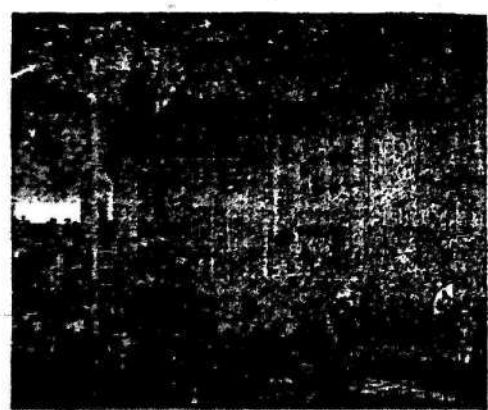

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najhujše bolečine.

Prav izvrstno vstrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadržnostih, zoper beli tok, bojaz, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preženejo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; z naročbo in pošiljavo pa edino v lekarnici Cristofolletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Madonna v Korminu.

Ena steklenica stane 30 novcev.

LEKARNA TRNKÓCZY,

zraven rotovža v Ljubljani

na velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o naših izbornih skušenih domačih zdravilih. Lekarna Trnkóczyjevih firm so: Na Dunaji dve in ena kemična tovarna v Gradi (na Štajerskem) ena pa v Ljubljani. P. n. občinatvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi: Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kapljice za želodec,

MARIA-ZELLER
STROPFEN-
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKÓCZY
LAIBACH 4 STÜCK 20.

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrstni uspeh pri vseh boleznih v želodecu in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč v želodecu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezn na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl. 5 tucatov samo 8 gl.

SVARILLO! Opozorjamo, da so tiste istinite Marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicht),

je odločno najboljšo zdravilo zoper protiv ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnoma trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Matiču“ s zavrzo stojičim znamenjem. 1 stekl. 50 kr., tucat 4 fl. 50 kr.

Če ni na steklenici zraven stojčega znamenja, ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite. Schumacher.

Planinski zeliščni sirup kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vrtoglav, jetiko, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr., tucat 5 fl. Samo ta sirup za 56 kr. je pravi.

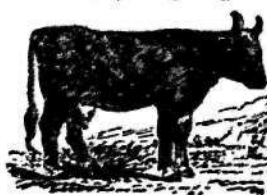
Kričistilne kroglice.

ne sme b se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat slajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobola, otrpjenih udih, skazenem želodecu, jetrih in obilnih boleznih, v škrljah 4 21 kr.; jeden zavo s 6 škrljami t. gl. 5 kr. Razpošiljava se s pošto na manj jeden zavo.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev.

Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgav, vseh nalezljivih kužnih boleznih, otrpjenosti v boku, v križi itd. pri otekanju nog, mehurjih na nogah, izvinjenji, otisčanju od sedla in oprave, pri sušici itd. s kratka pri vseh vnanjih boleznih in hibah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gl., 5 stekl. 5 zamočkov z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamočkov z rabilnim navodom samo 2 gl.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretėgu žil, otekanju kolen, kopitnih boleznih, otrpjenosti v boku, v križi itd. pri otekanju nog, mehurjih na nogah, izvinjenji, otisčanju od sedla in oprave, pri sušici itd. s kratka pri vseh vnanjih boleznih in hibah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gl., 5 stekl. 5 zamočkov z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamočkov z rabilnim navodom samo 2 gl.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani zraven rotovža in se vsak dan s pošto razpošilja.